

V. stretnutie

Téma: Ekumenizmus

Úryvok zo Sv. Písma:

(Jn 17, 20 – 24)

“No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta.”

Zamyslenie

Všetci sme svedkami vzájomných názorových rozdielov, a to nie len medzi jednotlivými cirkvami a cirkevnými spoločenstvami, ale aj medzi členmi vlastných cirkevných spoločenstiev, farností a zborov, ba i v našich rodinách a priateľstvách. Aj tieto neľahké pocity a skúsenosti sú vlastne volaním po úsilí o budovanie a udržanie vzájomnej jednoty...

Večer pred ukrižovaním sa Ježiš modlil dlhú modlitbu za svojich učeníkov, za všetkých, ktorí uveria v neho. Ak chceme pochopiť tento hlboký text, musíme sa teraz duchovne preniesť do večeradla, zavrieť si oči, zrazu vidieť pred sebou Pána Ježiša, apoštolov a seba... Ježiš sa modlí k Otcovi, aby všetci ľudia, ktorí v neho uveria, boli jedným živým spoločenstvom, aby boli zjednotení s ním a v ňom a medzi sebou navzájom. Táto modlitba nám odкрýva, čo sa nachádza tak v Ježišovom srdci, ako i v srdci nebeského Otca. Jednou z jeho túžob je zjednotiť ľudstvo rozdelené hriechom do jednej Božej rodiny. Ježiš prosí o jednotu. Z toho pre mňa teda vyplýva povinnosť i zodpovednosť deň čo deň, až do konca čias ponúkať seba Pánovi, v úsilí napomáhať jednote jeho i mojej duchovnej rodiny, mystického tela – Cirkvi.

Je veľkým šťastím, že patríme ku generácií, kde sa v posledných desaťročiach začala v hojnej miere šíriť túžba po kresťanskej jednote. A to tak u nás katolíkov, ako aj medzi našimi oddelenými bratmi. Už táto túžba, toto hnutie za jednotu - nazývané ekumenické hnutie, je veľké dielo Božej milosti v nás.

Emeritný pápež Benedikt XVI. pripomína, že jednota Ježišových učeníkov nespočíva v ľudských kompromisoch, nie je výsledkom kuloárnych snáh, či demokratického hlasovania väčšiny. Je to dar milosti, dar Pánovho Ducha, ktorý nás bude viesť k plnej pravde. Jednota môže vyrastať jedine z pravdy - z pravdy, ktorá je nemenná, ktorú nám zjavil Boh. Z tohto dôvodu je neprípustné upravovať poklad viery, meniť význam dogmatických vyhlásení, vypúšťať podstatné slová, či niektoré články kréda... Toto by bolo slepou uličkou. Jednotu možno uskutočniť len na spoločnom prijatí Bohom zjavených právd, ktoré tvoria obsah zjavenej viery.

Celý proces zjednocovania sa musí začať duchovným obrátením srdca, sprevádzaný hlbokou modlitbou, čo nás privedie k očisteniu našej *dejinnej pamäti, k spoločnému preskúmaniu našej bolestnej minulosti, k vzájomnému odpusteniu a zmiereniu*. Tu sa dotýkame podstaty ekumenického hnutia – je to výsostne Božia udalosť v nás, prijatie Božej

pravdy do ľudského srdca, ktoré sa chce nechať viesť Duchom Svätým, ktoré sa zrieka čisto ľudských postojov a snáh. Avšak táto skutočnosť sa neudeje bez nás.

Katolíci, evanjelici, kalvíni, reformovaní, anglikáni, metodisti, presbyteriáni...Všetci patríme Kristovi, a popri tom sme tak rozdelení. Možno si mnohí v rozhorčení pomyslia, že ako sa na to môže Boh pozerat', prečo v tejto veci niečo rozhodné neurobí... No otočme si tú otázku opačne: Čo keď sa to na konci raz Boh opýta mňa? Prečo som to nechal len tak? Čo som pre jednotu urobil ja?

Pomocné otázky pre diskusiu

Dialóg medzi kresťanmi rôznych konfesíí, ktorých spája jeden krst, má na synodálnej ceste osobitné miesto.

- Aké vzťahy má naše cirkevné spoločenstvo s príslušníkmi iných kresťanských tradícií a denominácií?
- Čo máme spoločné a ako kráčame spoločne?
- Aké ovocie sme získali zo spoločného kráčania?
- Aké sú ťažkosti?
- Ako môžeme urobiť ďalší krok, aby sme pokročili na našej spoločnej ceste?

V. stretnutie

Téma: Autorita a spoluúčasť

Úryvok zo Sv. Písma:

(Mt 5, 43-46)

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Počuli ste, že bolo povedané: »Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa.« Ale ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať?“

Zamyslenie

V evanjeliách na viacerých miestach (napr. Mk 1,22 a Mt 7,29) čítame, že Ježiš učil ako ten, čo má moc. „Počuli ste, že bolo povedané... ale ja vám hovorím.“ Kým zákonníci zakladali silu svojho učenia na texte zákona, Ježiš sa javil ako ten, ktorý má autoritu v sebe. Ak sa pozrieme na samotný termín slova autorita, ktorý pochádza zo slova *auctor*, odvodený od slova *augeō*, – teda zväčšovať, zveľaďovať ale aj obohatiť, potom auktor (ako nositeľ authority) je ten, ktorý napomáha v raste, zveľaďuje a povznáša toho, koho spravuje. Podriaďiť sa autorite preto, aby som plnil príkazy, vie byť dosť nepríjemné, no podriaďiť sa autorite preto, aby som rástol a nechal sa povzniesť, je niečo celkom iné.

V Cirkvi najvyššou a plnou pozemskou autoritou disponuje pápež, ako nástupca apoštola Petra. Odkiaľ to vieme? Sám Kristus Petrovi po jeho vyznaní udeľuje primát: *Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi* (Mt 16, 19). Ježiš vyslovene chce, aby Peter vykonával túto úlohu. Priznáva Petrovi zvrchovanú autoritu, doslova na obraz svojej vlastnej authority. Znamená to, že Kristus spája svoje Božie dielo s Petrovým ľudským dielom a že svoju moc nad Cirkvou chce vykonávať prostredníctvom svojho učeníka. Toto je kľúčové východisko chápania cirkevnej authority. Podobnou autoritou je v rodine otec a mama, ktorí nad svojimi deťmi vykonávajú zástupnú božiu moc a Boh ich rozhodnutia rovnako rešpektuje. A to je veľká zodpovednosť.

V Kristovi však zároveň vidíme aj zrelosť moci a authority, ktorá sa nikdy neodchýľuje od ideálu služby. *"Viete, že vládovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vašim služobníkom* (Mt 20, 24-26). Ježiš zafinoval moc v Cirkvi svojím životom. Tu je vidieť jeho názor na skutočnú veľkosť. Moc - to je služba. Kde kňaz, rodič, spoločenstvo, (a vo všeobecnosti každý, kto reprezentuje autoritu) neslúži, alebo kde je slovo služba zneužívané, stráca Cirkev dôveryhodnosť. Autorita sa stáva nezrozumiteľnou a vzťahy chladnú.

Neoddeliteľnou spoločníčkou authority je poslušnosť. Práve v nej je priestor pre rast duše a pre objavovanie Božej vôle. Má to však jeden háčik. Za normálnych okolností sa k nám Božia vôľa nedostáva bezprostredne, teda priamym božským odovzdaním, ale zasahuje nás prostredníctvom iných ľudí. Nie anjeli, ale ľudia sú služobníkmi Novej zmluvy. Preto je

spojená s požiadavkou podriaďiť sa ľuďom, ktorí sú nám rovní, ktorí sa môžu myliť, ktorých sme si nezvolili a ktorí nám boli daní. Teda ľudia telesní, ktorým Boh síce dal autoritu, avšak ktorých nezbavil možnosti omylu či hriechu. A v tomto bode to môže v praxi skutočne škrípať.

Dnes, vzhľadom na zložitosť života, nikto nemôže vedieť všetko a preto je aj ľudská autorita odkázaná na informácie či na poradcov v takej miere, v akej to ešte pred pár desiatkami rokov vôbec nebolo nutné. Ten, kto predsedá iným, si musí uvedomiť, že ak nevie počúvať brata alebo sestru, nevie správne počúvať ani Boha. Uplatnenie poslušnosti vo vzťahu k autorite teda predpokladá aj iniciatívu a odvahu pre dialóg. Priestor pre pomoc autorite je veľký. Napokon nikdy nie je chybné investovať do schopnosti premýšľať, pýtať sa a rozlišovať.

Úcta k Božej vôli má udržiavať autoritu v stave pokorného hľadania, aby konala tak, že jej činy sú čo najviac stotožnené s vôľou Najvyššieho. Svätý Augustín pripomína, že ten, kto poslúcha, vždy koná Božiu vôľu nie preto, že by bol príkaz autority nevyhnutne v súlade s ňou, ale preto, že Božia vôľa je, aby sa poslúchalo toho, kto predsedá. Na druhej strane autorita musí za pomoci modlitby, reflexie a rady iných vytrvalo hľadať to, čo si Boh skutočne praje. V opačnom prípade namiesto toho, aby reprezentovala Boha, riskuje, že sa nerozvážne postaví na jeho miesto.

Cirkev je plná Pánových darov, no pre ich správnu koordináciu a uplatnenie je nevyhnutné, aby boli spravované. Prioritne mocou jeho Ducha, ale zároveň tiež prostredníctvom hierarchickej štruktúry. Pre každú zástupnú autoritu je však potrebné neustále uznanie prítomnosti Krista, ktorý je hlavou Cirkvi a každého kresťanského spoločenstva. Ježiš sa pokúša vychovávať svojich učeníkov, aby medzi sebou túžili po zmene vzťahu. Pripomeňme si jeho slová: *Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vašim služobníkom* (Mk 10, 43). Cez pokornú službu ľudskej autority chce Ježiš vyjadriť tajomstvo svojej vlastnej prítomnosti vo svete aj dnes.

Pomocné otázky pre diskusiu

Synodálna Cirkev je cirkev participatívna a spoluzodpovedná.

- Ako vnímam dôležitosť autority v mojom živote?
- Nakoľko pomáha moja autorita v raste iným?
- Ako sa v našej miestnej cirkvi vykonáva táto služba?
- Ako je nám umožnené spolupracovať na stanovení cieľov s našim kňazom vo farnosti?
- Ako sa v praxi uplatňuje tímová práca a spoluzodpovednosť?
- Ako sú podporované laické služby a zodpovednosť laikov?
- Ako fungujú synodálne orgány na úrovni miestnej cirkvi ?
(pastoračné rady vo farnostiach a diecézach, atď.)
- Ako môžeme posilniť synodálnejší prístup v našej spoluúčasti a vodcovstve?